

NUMĂRUL 990

ALBINA

ANUL 70
SERIA II
15 DECEMBRIE 1966
8 PAGINI
25 BANI

Revistă săptăminală a Asezămintelor culturale

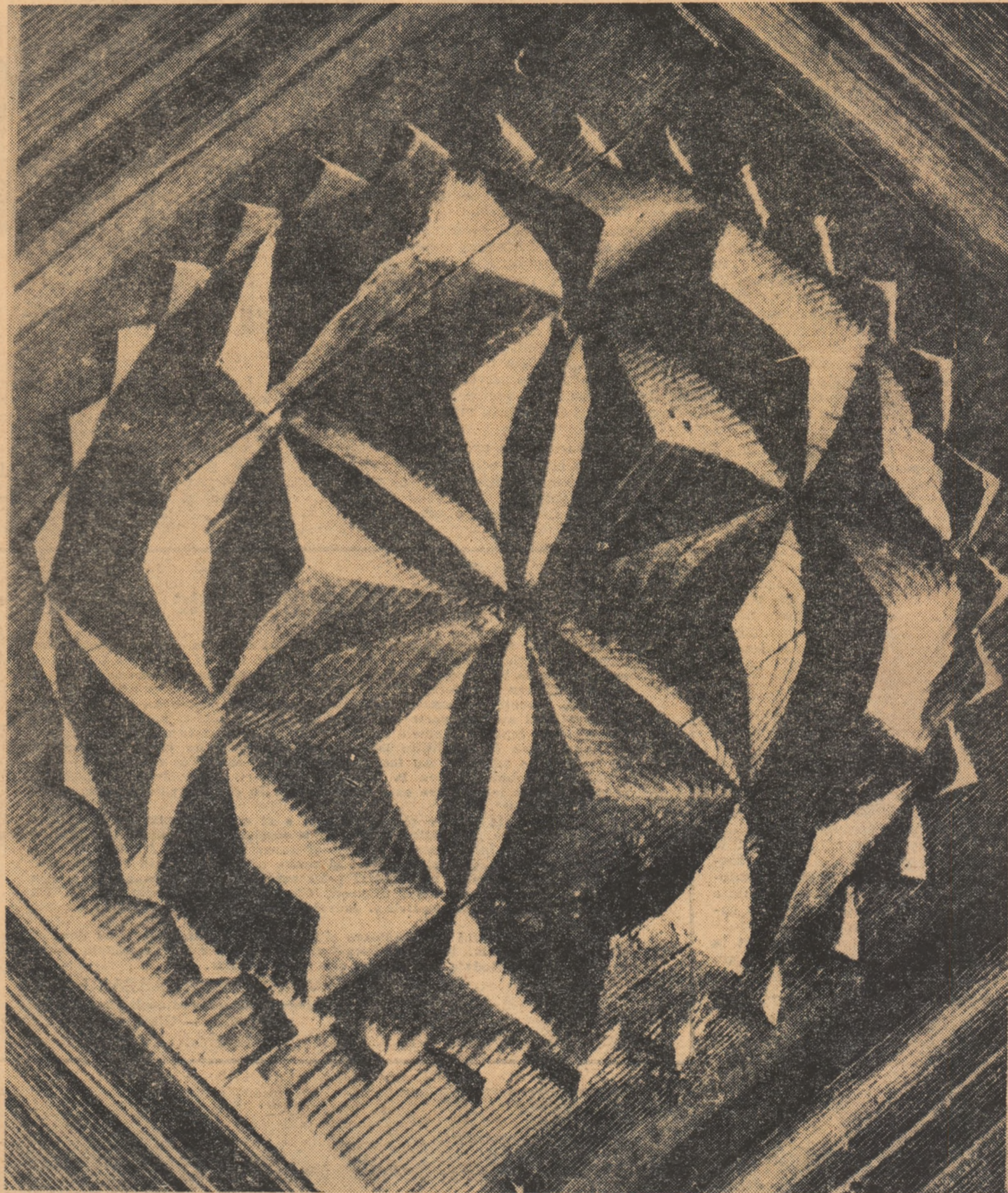
DETALIU DE PE O POARTĂ ȚĂRĂNEASCĂ • Foto V. BIRCA

Soarele și luna
Mi-au ținut cununa,
Brazi și pălținași
I-am avut nuntași,
Preoți, munții mari,
Păsări, lăutari,
Păsărele mii,
Și stele făclii!

(MIORIȚA)

GENIUL POETIC AL POPORULUI ROMÂN

de prof. univ. MIHAI POP.

Domeniu important al tradiției noastre literare, poezia populară a stat începând cu epoca renașterii naționale, în atenția scriitorilor și învățaților. Cei dinții s-au inspirat din ceea ce crease poporul înainte lor, au preluat limba poetică populară, arsenalul de mijloace de expresie ale folclorului. Ceilalți s-au străduit să-i dezvăluie pe diferite căi, tainele, să ne facă să o înțelegem mai bine.

Pe linia acestui interes necontenit pentru folclor, se situează acum intenția revistei *Albina* care prin rosturile ei în cultura de masă, prin puțința ei de a pătrunde la cei mai mulți cititori și în locuri unde nu pătrund alte reviste, prin calitatea ei de mijloc primordial de comunicare culturală cu masele, dorește să-și informeze cititorii asupra rezultatelor de până acum a cercetărilor asupra poeziei populare. Dorește ca cititorii să afle pe această cale, ce cred cei ce se ocupă de studierea folclorului în legătură cu rostul literaturii populare în ansamblul literaturii românești, văzută ca o mare unitate culturală, despre valoarea realizărilor ei cele mai de seamă și poate și despre situația ei în cultura contemporană, despre modul în care se integrează literatura orală tradițională și cea care, după canoanele populare multisekulare, se creează astăzi de către talentați făuritori de poezii din popor, în cultura socialistă a patriei noastre.

În acest sens articolele ce vor forma această serie nu vor face altceva decât să înmănuncheze în jurul unor probleme, a unor aspecte ale literaturii orale, date și păreri ce în lumina cercetărilor de astăzi ar putea să ajute un număr cit mai mare de cititori ai revistei *Albina*, la o mai bună înțelegere a folclorului.

Poezia populară, este poezia nescrisă, și de cele mai multe ori căutată, creată pe cale orală, prin grai viu și transmisă direct din om în om, din generație în generație. Ea ni se păstrează în scris doar sporadic în documente anterioare secolului al XIX-lea și începe să fie culeasă în secolul al XIX-lea când îi acordă atenție dintr-o perspectivă culturală bine determinată, primii noștri scriitori moderni, care sînt și primii noștri folcloriști. Un moment important pentru

punerea în valoare a poeziei populare, în cultura românească modernă este apariția culegerilor de poezii populare publicate de Vasile Alecsandri (1852, 1858, 1866).

Poezia orală a existat însă cu secole înainte de a fi consemnată în scris. Pe planul general al folclorului ea a existat de milenii, fiind printre primele manifestări artistice ale omenirii.

La noi poezia orală s-a născut cu nașterea poporului român, cu formarea limbii române. Poezia se realizează cu mijloacele limbii, nu putem deci să presupunem existența unei poezii românești înainte de existența limbii române. Dar sintem obligați să credem că a existat o poezie românească de îndată ce s-a format limba română. Este greu să ne închipuim că un popor care a avut organizații sociale, organizații de stat, care a avut o politică de sine stătătoare internă și externă, care a făcut comerț cu popoarele vecine, care a dus războaie ca să-și apere independența, care a construit sate, orașe, monumente istorice să nu fi creat de la începutul existenței sale și o literatură proprie.

Cu mult înainte de secolul al XVI-lea cînd apar primele noastre documente scrise în limba română a existat o literatură românească orală. Cînd în secolul al XVI-lea călugării din mănăstiri se străduiau să traducă stîngaci din slavonește în limba română psalmii sau să consemneze faptele domnitorilor în cronici, poporul crease, cu veacuri înainte, o literatură foarte bogată, crease minunate poezii a obiceiurilor, poezia epică, cîntecele eroice, baladele, crease fără îndoială o poezie lirică în care își exprima durerile și bucuriile, în care își exprima ura și revolta, dar și clanurile optimiste, crease o literatură în proză, multe legende, basmele fantastice, ghicitorile și proverbele. Deci literatura orală în care principalele categorii folclorice erau bine reprezentate, este mult mai veche decît primele forme de literatură scrisă românească. Această literatură a fost literatura întregului popor pînă în clipa în care clasele domi-

(Continuare în pag. 4-5)

SIMPOZION FOLCLORIC

De curind s-a desfășurat în regiunea Brașov, un interesant simpozion literar-folcloric. Simpozionul a fost deschis de academicianul Victor Eftimiu. Evocind figuri ale clasicii literaturii noastre, scriitorul a vorbit despre folosirea ca mijloc de inspirație a folclorului nostru, în importante lucrări ale literaturii, poeziei și dramaturgiei românești. Au urmat apoi comunicări științifice, susținute de profesorul Vasile Nicolescu, cercetător la Institutul de Folclor din București, poetul Ioan Meșoiu, șeful sectorului literatură și folclor al Casei Centrale a Creației Populare, profesorul Ion Catrina, secretarul comitetului raional pentru Cultură și Artă a raionului Rupea. A fost prezentată de asemenea o comunicare a folcloristului Cornel Irimia, de la muzeul Bruckenthal din Sibiu.

Făcînd o prezentare a zonelor folclorice care se interpenetrează în satele raionului Rupea, vorbitorii au delimitat autentic de ceea ce reprezintă influență și contrafacere. Auditorii și-au putut da seama prin exemple prezentate ce este valoros, ce reprezintă tradiție locală, moștenire reală din generație în generație, deci ce trebuie păstrat și valorificat. Un real interes a stîrnit proiecțiile de diapozitive cu port popular — elemente etnografice locale — catalogate și prezentate sistematic în formele inițiale autentice. De asemenea, descrierea tehnicii de executare a obiectelor de artă populară, a costumelor — țesături, broderii, — tehnica și maniera coloritului au dezvăluit adevărate taine.

Comunicările științifice se adresau atît cercetătorilor, cît și păstrătorilor de folclor, îndemnîndu-i să nu piardă nici un prilej de a scoate la lumină un costum valoros, o velitoare sau o podoabă veche (element de port popular); să contribuie la cunoașterea tuturor basmelor populare, baladelor și cîntecelor din bătrîni care circulă prin comune și sate.

Simpozionul a reunit specialiști în ceramică, folclor literar, muzical și coregrafic, care au prezentat pe viu, creațiile meșterilor din raion, dansuri specifice diferitelor subzone folclorice precum și producții literar-folclorice. Maestrul coregraf Ion Vasiliu din Brașov a prezentat grupuri de dansatori din Comana de Jos, Dăișoara, Bunești și Jibert, demonstrînd frumusețea și varietatea dansurilor populare din aceste comune. Același briu este jucat numai de femei în Comana de Jos iar în Dăișoara numai de bărbați, păstrîndu-se și într-un loc și într-altul virtuozitatea și bogăția figurilor. Fecioreasca a fost prezentată de un grup din Bunești și reluată imediat de fetele din Crihalma. Frumusețea jocului de perechi este demonstrată prin „Iepedul” din Comana de Jos, unde un fecior joacă petru sau șase fete, dînd dansului o notă de eleganță și grație prin mlădierele succesive ale fetelor.

Directorul casei de cultură din Rupea, Nicolae Oncea — a prezentat un grup de păstrători de folclor care au recitat poezii și balade vechi populare, auzite și transmise de la strămoși, cîntece, snoave și strigături înfîlțite la nunți, cumetrii și alte ocazii de petreceri ale satului.

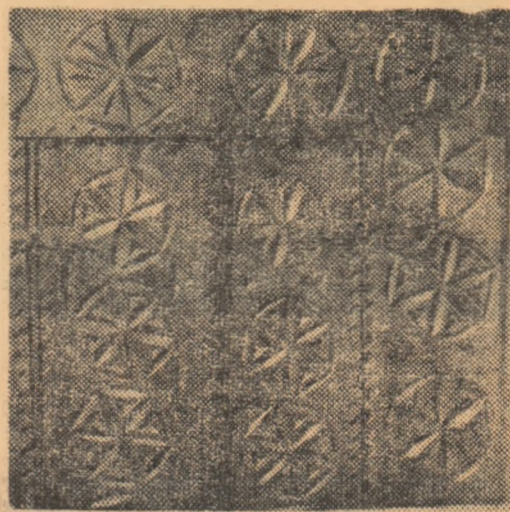
Învățătorul Iosif Ion din Mateias, raionul Rupea, a făcut o originală prezentare a podoabei capului la femei aducînd în fața spectatorilor reprezentantele a cinci generații, fiecare purtînd împletitura vîrstei. De la copila din fașă care poartă bonețică de o croială și ornamentații diferite de ale băiatului, la fata înaintea de a ieși la joc, mireasă, femeie căsătorită și bătrînă, părul poartă semnificații diferite.

La „masa rotundă” organizată cu meșteri și creatori populari, s-au înfîlțit cojocari iscusiți, meșteri în picturi pe lemn și pricepute minuitoare ale acului și suveicii în țesături și broderii populare.

O bogată expoziție de artă populară a făcut cunoscută ceramica din raionul Rupea, costumele populare care se purtau de către bătrîni și cele care se poartă azi, lăzile de zestre și interioarele bogat împodobite cu piese etnografice executate de mîinile harnicelor femei din satele raionului Rupea.

Simpozionul folcloric organizat la Rupea, este un început bun și un exemplu demn de a fi urmat și în alte raioane din țară.

IULIU FLORESCU
metodist principal la Casa Centrală
a Creației Populare — București

CÎNTEC PENTRU OCHI

Pe meleagurile bănățene, poate mai mult ca în orice parte a țării, portul național și în general lucrul de mîna are o mare viabilitate. Cu o veche tradiție, arta cusutului încîntă prin eleganța formelor, prin desăvîrșita îmbinare a utilului cu frumosul și prin gingășia ornamentelor.

Manifestări dedicate familiei

În raionul Giurgiu, au avut loc în ultimul timp, la căminele culturale, numeroase acțiuni menite să releve importanța rolului femeii în familie și societate, să le facă explicate drepturile și datoriile care le revin. Acestea a împus și găsirea unor forme de activitate eficiente și variate ca: simpoziune, expuneri, discuții cu masele de femei, lecturi și prezentări de cărți. La aceste acțiuni au luat parte mai mult de 2.000 de femei. La succesul lor a contribuit și faptul că temele au fost numeroase, variate ca tematică, ele au ținut seama de condițiile locale și de specificul de vîrstă al femeilor cărora le erau adresate. Au fost dezbătute teme ca: „Tot respectul femeii-mamă”; „Ce trebuie să stea la temelie întemeierii unui cămin, (organizată pentru tinerele fete); Care este rolul copiilor în căsnicie; Pe primul loc — educația copiilor”.

Săptămînal, la fiecare cămin cultural o zi este dedicată femeilor. Aici se discută despre „Sănătatea mamei și a copilului”, „Ce trebuie să știe o mamă”, „Întreprinderea sarcinii și consecințele ei”, „Cum poți fi o bună gospodină”, „Igienă locuinței” și multe alte aspecte ale vieții femeii. În organizarea acestor manifestări s-au evidențiat căminele culturale din Comana, Gogoșari, Putinești, Stănești, Găjuani, Malu, Băncasa, Dala. Un rol însemnat l-au avut medicii și cadrele didactice care au sprijinit această activitate.

Vom iniția acțiuni asemănătoare și în viitor, deoarece ele și-au dovedit eficiența educativă în rîndul femeilor și al tinerelor fete, căminele culturale lărgindu-și totodată prin aceasta aria preocupărilor.

VIRGINIA LAZĂRESCU
vicepreședintă a Comitetului raional
al femeilor — Giurgiu

Interior de casă din Transilvania.

În comuna Marga, din raionul Caransebeș, am ajuns într-o duminică. Către căminul cultural se îndreptau tinere fete și flăcăi iar fetele păreau toate niște Ilene Cosinzene ieșite din basmele populare. M-am apropiat de ele să le admir straiile de sârbătoare. Prin fața ochilor mi-au trecut zeci de fete împodobite în aceste comori cusute de mîinile lor harnice. M-am strădui să descopăr două costume cu același model, dar a fost greu. Fiecare în felul lui era mai frumos, mai mindru, mai deosebit.

Tinerele creatoare de frumos dau dovadă de un gust deosebit în alegerea și îmbinarea culorilor. Cele mai multe cătrinte sînt confecționate din catifea neagră, dar, ca niște flori rare ce cresc pe înălțimile munților, printre ele am înfîlțit și culori mai vii. O țînără purta un costum cusut cu tot dichisul, al cărui ornament era aplicat pe o catifea de culoarea cerului. Alta purta un costum cusut pe catifea roșie.

Am remarcat un element deosebit în crearea costumelor bănățene. Foarte rar se mai folosește ața colorată sau mătasea, ca articol de bază la lucru. Întregul costum lucește ca un diamant. Modelul preferat, oricît ar fi el de complicat, este cusut în fire aurii și argintii și paiete sau bănuți, cum li se spune prin părțile locului. Sînt umitor de frumoase, aproape orbitoare sub strălucirea soarelui. Și soarele de noiembrie, care-și trimitea cu dărnicie razele cînd am ajuns în comuna Marga, parcă voia să adauge o notă în plus de frumusețe acestor comori de artă.

Printre tinerele din Marga erau și fete mai mici. M-am apropiat de o fetiță. Era o „mindră bănățeană” în miniatură. O chema Ana și avea cinci ani. Purta și ea un costum bănățean, iar pe căpșorul mic și blond avea legată o basma frumos cusută. Era mindră în costumul ei și ne-a făcut în taină o mărturisire. Ți place să cînte și vrea să se facă artistă. Am ținut să amintim de această Ană mică, cum i-am spus, pentru a sublinia felul cum este cultivat încă din vîrsta copilăriei gustul pentru frumos și dragostea pentru acest port care întrușchipează puritate, frumusețe, sănătate.

A fost aproape imposibil de dat nota cea mai mare unui singur costum. M-am oprit totuși asupra unuia, pe care l-am admirat îndelung. Creatoarea lui este țînăra Elisabeta Maier din comuna Glimboca. Mi-a arătat mai multe costume. Le-am admirat pe rînd dar m-am oprit în special asupra ultimului lucrat de ea. Era și firesc. Nu întîlnisem pînă acum o cătrînjă cusută toată în bănuți de diverse culori. Nici bluza nu era mai puțin complicată. Modelul bogat era realizat cu o regularitate geometrică, ce încînta ochiul.

— Cît ai lucrat la el? am întrebato.

— Păi, am lucrat destul. Nu m-am ținut zi de zi, dar mi-o trebuit cam o lună de zile ca să-l gat.

Am remarcat la costumul Elisabetei o îmbinare de culori blînde și foarte potrivite. Cătrînta de culoare verde era bătută în bănuți galbui, argintii și verzi. Am mai întrebato pe Elisabeta de unde și-a ales modelul și mi-a mărturisit că l-a luat din capul ei. Minuitoarele acului se dovedesc a fi și adevărate creatoare de modele. Aici, în Banat, fiecare își coase costumul în taină, ca să nu semene cu altele. O dată modelul ales, este conturat cu creionul pe pînză și apoi se aplică bănuții sau se coase (se umple) cu fir auriu sau argintiu. Lucrul pe catifea se complică puțin. Modelul, ne mai puțînd fi desenat pe material cu creionul, este desenat pe o pînză rară (tîfon), care se aplică pe catifea. Urmează aplicarea paietelor sau a firelor. Cînd modelul este complet lucrat, se destramă, adică se trage fir cu fir pînză pe care a fost aplicat inițial modelul.

Am surprins doar cîteva din tainele creatoarelor de costume bănățene. Și aș aminti aici cîteva cuvinte dintr-un cîntec bănățean:

„Măi bădiță almajan

Mîndru-i portul bănățean”.

În adevăr, fetele și femeile bănățene sînt adevărate creatoare de „cîntece” pentru ochi, așa cum sînt compozitorii creatori de cîntece pentru ureche și pentru suflet.

NICULINA DENDRINO

Sora Soarelui

Sora-soarelui, sorică, soreancă, răsărită sînt denumiri populare date uneia și aceleiași plante, dintre cele mai nou introduse în cultură și anume floarea-soarelui. Ea a depășit doar cu puțin o sută de ani de cînd a cîștigat în agricultură un loc însemnat ca plantă oleaginoasă, avînd proprietatea de a acumula grăsimi vegetale în semințe.

Floarea-soarelui a fost cunoscută cu mult înainte în America; după descoperirea acesteia, în anul 1510, au fost aduse în Europa cu corăbiile spaniole și semințe de floarea-soarelui.

Cercetările ulterioare au stabilit că locul ei de origină este America nord-vestică și anume cîmpiile mari dintre Mexicul de nord și Nebraska.

La început, în Europa, floarea-soarelui a prezentat interes numai pentru horticultori, fiind cultivată ca plantă ornamentală în grădinile din Spania, Belgia, Germania, Franța și din alte țări. În anul 1716, englezul Bunyan dă unele indicații în privința posibilității obținerii uleiului pentru a fi folosit în industria textilă și în pictură, totuși aceasta nu contribuie la transformarea ei în plantă de cultură.

La începutul secolului al 19-lea floarea-soarelui ajunge în Rusia, fiind cultivată în grădini tot ca plantă ornamentală sau pentru consumul semințelor care aveau gust asemănător cu semințele de zimbri. Tăranul rus Bokarev, surprins de conținutul asemănător de ulei existent în semințele celor două plante, a încercat și a reușit să obțină ulei prin presarea fructelor zdrobite de floarea-soarelui. Ca urmare, în anul 1830 el și-a instalat o mică presă pentru ulei în satul Alexeevka din fosta gubernie Voronej, iar floarea-soarelui a început să fie cultivată în scopul obținerii de ulei. Treptat apoi ea s-a răspândit în cultură în mai toate țările lumii.

ÎN ȚARA NOASTRĂ

Floarea-soarelui a început să fie cultivată la noi către sfîrșitul secolului al 19-lea, cînd s-a înființat prima olieră lângă Vaslui. Suprafețele cultivate cu această plantă au crescut repede, cu deosebire în anii regimului de democrație-populară: față de cele 55 800 hectare cultivate în medie în anii 1934—1938, în anul 1965 s-a ajuns la suprafața de 462 000 hectare.

Datorită multiplelor sale întrebuințări floarea-soarelui ocupă în prezent un loc important în economie. Astfel, uleiul extras din semințe, destul de bogat în vitaminele A, D, E și K, e foarte valoros pentru alimentație la pregătirea mîncărurilor. În afară de aceasta, uleiul de floarea-soarelui se folosește la pregătirea conservelor de legume și pește, la pregătirea margarinei, fabricarea săpunurilor și a acidului cleic necesar prelucrării lînii.

În urma extracției uleiului rămîn furtele care constituie un valoros nutreț concentrat pentru bovine și porcine, bogat în proteine, grăsimi și substanțe extractive neazotate. Capitulele rămase de la treierat se folosesc, de asemenea, în furajarea animalelor; în ultimul timp din capitulele treierate se extrage pectina alimentară folosită la prepararea jeleurilor și a marmeladei.

Din florile de floarea-soarelui se extrage alcoolul etilic și furfurotul utilizate la prepararea diferitelor produse chimice și în special a maselor plastice. Cenușa rezultată din arderea tulpinilor conține circa 35 la sută potasiu și constituie un bun îngrășămint.

În afară de aceasta, floarea-soarelui este și o bună plantă meliferă, asigurînd o hrană valoroasă pentru albine, care în urma culesului efectuat pe un hectar de floarea-soarelui produce pînă la 50 kg de miere.

DIN SECRETELE PLANTEI...

Floarea-soarelui este o plantă anuală, cu o dezvoltare puternică a sistemului radicular. Masa cea mai mare a rădăcinilor se găsește în stratul arabil al solului și se întinde în direcție aproape orizontală. Planta este viguroasă și variază foarte mult ca înălțime, ajungînd de la 0,8—2,5 m la soiurile cultivate pentru ulei, la 3—4 m la cele pentru siloz.

Un neinițiat, dacă judecă după denu-

velul ridicat al agrotehnicii folosite, și de sinteza tuturor elementelor climatice și a particularităților de sol. Așadar, pe lângă amplasarea culturii de floarea-soarelui în zonele ecologice favorabile se va acorda o deosebită atenție aplicării tuturor măsurilor agrotehnice recomandate de știință și de practica înaintată.

Începînd de la alegerea terenului și a solului cultivat și continuînd cu îngrășarea și lucrările care se aplică solului,

țelor au fost introduse în cultură soiuri noi, îmbunătățite, rezistente la boli și dăunători, care produc mai multă sămînță, cu un conținut de ulei ridicat. În prezent, în țara noastră se cultivă soiul VNIIMK 8931, importat din Uniunea Sovietică, alături de noul soi românesc record, creat de un colectiv de cercetători de la I.C.C.P.T. Fundulea. Soiul Record are comportarea cea mai bună în sudul țării, unde da producții

mirea plantei, își închipuie că ceea ce de obicei formează pălăria (capitulul) plantei constituie ca atare o floare; în realitate însă acolo se găsesc grupate 600—1 200 de flori, iar uneori chiar 2 000—4 000. Examinînd, cu atenție, în timpul înfloritului un capitul vom observa un rînd marginal de flori asemănătoare unor petale de culoare galbenă-portocalie, cu diferite nuanțe, care nu fac semințe. Florile propriu-zise, care poartă organele de reproducere, sînt florile tubulare, așezate în spirală de la stînga la dreapta spre marginea capitulului.

Înfloritul la o plantă de floarea-soarelui durează aproximativ 8—10 zile, în funcție de mărimea capitulului și de temperatura aerului. Din cauză că organele sexuale masculine ajung la maturitate înaintea celor femele, o floare nu poate să se polenizeze cu polen propriu, ci cu polenul altor flori sau altor plante. O astfel de polenizare se numește străină și se face în cea mai mare parte prin albine, bondari și alte insecte. Polenizarea prin vînt se face într-o măsură foarte mică, deoarece grăunciorii de polen, prevăzuți cu ghimpi formează aglomerări destul de mari. Buna aprovizionare cu apă a plantelor duce la sporirea cantității de nectar și deci la o mai bună polenizare efectuată cu ajutorul albinelor; vremea frumoasă din perioada înfloritului și existența unei cantități suficiente de apă în sol favorizează deci sporirea producției de semințe.

...ȘI ALE PRODUCȚIEI

Mărimea producției și la această plantă este determinată, alături de ni-

pregătirea și utilizarea unei semințe corespunzătoare, semănat, îngrijirea culturii și recoltatul, toate sînt lucrări care se cer executate cu grijă maximă deoarece concură la obținerea de producții mari.

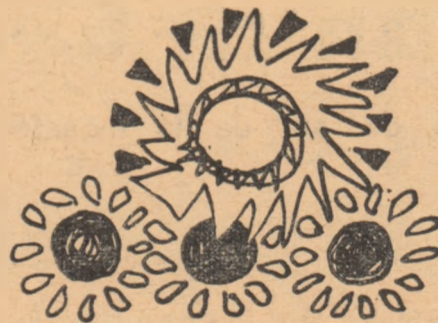
Detaliile acestor lucrări sînt în general cunoscute. Aș vrea însă să subliniez saltul mare produs la această plantă în privința soiurilor folosite în cultură, unul din factorii de care depinde cel mai mult atît valoarea pro-

mai mari decît ale soiului VNIIMK cu 7—16 la sută, fiind mai bogat în ulei cu 3 la sută. Menținerea însușirilor acestor soiuri se face prin reînnoirea anuală a semințelor utilizate în producție.

Cu soiurile existente, în perioada anilor 1934—1938 s-a obținut o producție medie de 876 kg la hectar, iar în anul 1965 s-a ajuns la 1 220 kg/ha în medie. Pe locurile de producție de floarea-soarelui a crescut în această perioadă de peste 8 ori, ceea ce a permis ca încă de acum cîțiva ani țara noastră să renunțe la importul de ulei, iar producția internă să satisfacă integral cerințele crescînde de consum ale populației. În anii șesenalului consumul de ulei a crescut cu 62 la sută.

Rezultatele dobîndite de către numeroase gospodării de stat și cooperative agricole arată că la floarea-soarelui există posibilități mari de sporire a producției, dacă se aplică toate lucrările cerute de această cultură. În anul trecut, de exemplu, cooperativele agricole Gheorghe Doja din raionul Slobozia și Vișoara din raionul Negru Vodă, au realizat producții de 2 600 kg și respectiv 2 700 kg de floarea-soarelui la hectar pe întreaga suprafață cultivată. În acest an cooperativa agricolă Negru Vodă și-a depășit planul cu 644 kg la hectar.

Prin producția sa și prin veniturile ce le aduc unităților, floarea-soarelui se dovedește o cultură valoroasă a țării noastre, cu posibilități mari de dezvoltare.

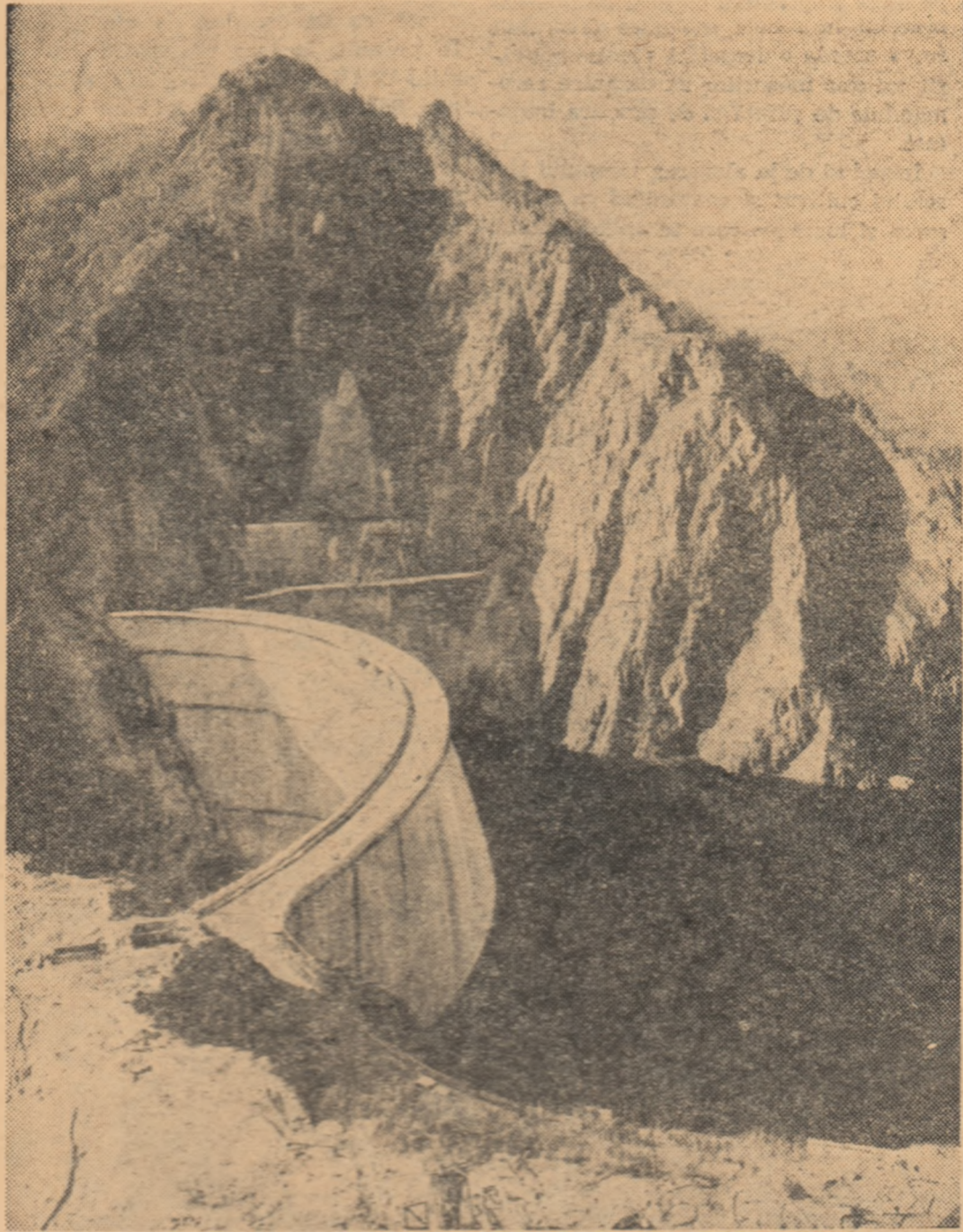

ducției realizate, cit și calitatea ei, adică conținutul de ulei existent în sămînță.

În trecut, se foloseau în cultura floarea-soarelui mai mult populații locale, neameliorate, cu un conținut foarte scăzut de ulei, nerezistente la atacul de molie și lupoaie. Sporadic s-au mai cultivat unele soiuri ameliorate prin metode simple ca, de exemplu, Măslinică, Uleioasă de Tg. Frumos, Vîrgată de Cluj. Din această cauză și producția de sămînță, respectiv de ulei era mică. În ultimii ani, paralel cu creșterea suprafe-

HIDROCENTRAL

Din cei munți cu cetioară,
Unde apele coboară,
Se văd stele răsărite
Și pe uliți risipite.
Bătui ulița lungis,
Mă-mbătai de-atît steliș...

Barajul — Foto: VASILE MOLDOVAN

Ziarele au vestit că vineri, 9 decembrie, a avut loc inaugurarea Hidrocentralei de pe Argeș. În creierii munților, sus, unde își fac vulturii cuiburi, a fost ridicat un baraj de 165 m care a stăvilat apele, dînd naștere, la Vidraru, unui lac de acumulare adînc de peste o sută de metri, cu 500 miliarde litri de apă. Urmașii legendarului Manole și ai oamenilor acestuia, care au clădit Mănăstirea Curtea de Argeș, au făcut astăzi o construcție mult mai impunătoare și mai minunată.

O veche legendă spune că după ce meșterii, în frunte cu Manole, au clădit mănăstirea, domnitorul, văzînd cît este de măreață, a hotărît moartea lor ca să nu facă alta și mai frumoasă. Aceeași legendă mai spune că Manole și-a zidit în pereții mănăstirii propria-i soție.

În construirea Hidrocentralei de pe Argeș sînt cuprinse ideile a sute de ingineri, entuziasmul și priceperea a mii de oameni care sînt cinstite și răsplătite de întregul popor. În momentul de față, în România, ea nu are pereche. Dar în anii ce vor veni, urmînd îndemnul partidului, constructorii vor ridica alte și alte hidrocentrale, mai mărețe și mai puternice. Se vor înălța noi și noi construcții ale socialismului, întrecînd cu mult pe cele existente azi.

Nu încape îndoială că și în jurul Hidrocentralei de pe Argeș vor fi create noi legende și noi poeme. Revistele au și publicat multe poezii populare, numeroase poeme au fost închinare de poeți hidrocentralei. Munca de construire a prilejuit adevărate acte de eroism și mîndrie. Lupta cu stîncă n-a fost ușoară. Infiltrațiile puternice de apă, pe tot parcursul lucrului, gazele provenite de la sudură, ce trebuiau eliminate

din tuneluri, tăria stîncii îi opre deseori în loc. Dar priceperea, hărnicia și abnegația proiectanților, inginerilor și muncitorilor au învins toate piedicile. Barajul și hidrocentrala au fost gata înainte de termen. Începînd de săptămîna trecu-

din inima muntelui, pe a cărui culme se zăresc, de departe, ruinele cetății lui Vlad Tepeș, pulsează cu toată forța o nouă sursă de energie — cea mai puternică și bine înzestrată pînă în prezent în România. Cu toate cele 4 grupuri ale sale, Hidrocentrala „Gheorghie Gheorghiu-Dej” va da anual peste 400 milioane kilowați-oră. Numai această hidrocentrală va produce aproape jumătate din întreaga energie produsă de România în 1938.

Dar bătălia gigantică de pe Argeș nu s-a sfîrșit. În jos de Vidraru, pe Argeș și pe albiile altor râuri, se lucrează la construirea unor centrale mai mici. Pe Argeș, în sectorul cuprins între Oești și Pitești se află în diferite stadii de construcție încă 4 centrale, cu o putere totală de 60 000 kilowați, care vor produce 120 000 000 kilowați-oră pe an. De asemenea, în amonte de hidrocentrala „mamă” se vor construi două hidrocentrale „pui”, care vor folosi căderile dintre apele râurilor Topolog-Cumpăna și lacul Vidraru. La Cumpăna va fi făcută o hidrocentrală subterană de 5 000 kilowați și alta, de aceeași putere, pe riul Vișan.

De pe aceste meleaguri, unde cu

De obicei se știe așa: Miron Costin, cronicar moldovean, trăitor între 1633—1691, a învățat la Bur, în Polonia, și a scris Letopisețul Țării Moldovei de la Aron vodă pînă la Ștefănița vodă Lupu (1594—1661) și De neamul Moldovenilor, unde vorbește de „inceputul” țării și al poporului român. Asta-i bine și adevărat. Dar, pentru istoria noastră, Miron Costin reprezintă mult mai mult decît atît. A fost cea mai luminată minte de cărturar din Moldova acelei vremi. Și nu numai cărturar ci și iscusit diplomat, și bun oștean, și înțelept om politic, în vîpia „cumplitelor vremi” ale veacului al XVII-lea, cînd țările române treceau prin neînchipuite greutăți și primejdii. A fost un părinte bun care și-a crescut copiii în dragoste de țară. Și un român bun a fost, care și-a apărât patria cu spada, cînd era nevoie, cu pana întoldeana. Chiar atunci cînd își instruna glasul pe cadențe lirice, ca în meditația filozofică intitulată Viața lumii:

„Trec zilele ca umbra, ca umbra de vară,
Cele ce trec nu mai vin, nici să-ntoarcă iară...”

Miron Costin, ca și Dosoftei mitropolitul, prietenul lui, se gîndea că românii n-aveau încă o poezie lirică izvodită de cărturari și, din simț patriotic, se străduia să umple acest gol, atît și așa cum îl ajutau puterile și talentul.

Miron Costin a slujit Moldova ca pîrcălab de Hotin, ca mare vornic al Țării de Sus și de Jos, apoi începînd din 1675, ca logofăt, titlul de cel mai înalt dregător al Moldovei, după domnitor. S-a arătat, în orice ceas greu, un sfetnic de mare preț, în toate treburile cele obștești și s-a înscris printre cei mai iscușiți diplomați ai țării

noastre din acea vreme. Ca să ne cunoască și străinii, a scris o istorie a românilor în versuri, în limba polonă, dedicînd-o lui Ian Sobieski, regea Poloniei și unul dintre cei mai influenți conducători de țară din Europa aceluși timp.

Fierbîntea lui dragoste de țară l-a insuflețit nu numai întru înfruntarea

gîndul. A lăsa iarăși nescris, cu mare ocară infundat neamul acesta de o samă de scriitori, este inimii durere”. Apoi, ca un fel de explozie a bucuriei: „Biruit-au gîndul să mă apuc de această trudă, să scoț lumii la vedere felul neamului, din ce izvor și semînție sînt lăcuiitorii țării noastre... că toți un neam și odată discălecați sînt”...

MIRON COSTIN

275 de ani de la moartea cronicarului

primejdiilor, ci și în marca rîvnă de a scrie istoria adevărată a poporului român. Era un om de cultură și ereda în marea putere a slovei scrise: „nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decît cetitul cărților”. În „Cumplitele vremi” pe care le-a trăit a găsit cîteva clipe de răgaz să scrie cărți, să izvodească cronicile lui, însuflețită pledoarie științifică pentru adevărul istoriei românilor, împotriva denigratorilor. O vreme a stat în cumpănă sufletul lui: „să începă osteneala aceasta, după atîta veci de la descălecatul țării dîntăi de Traian împăratul Rimului, cu cîteva sute de ani peste mie trecute, să sparie

Miron Costin, continuă și adîncește istoria poporului. Nu îngăduie ca istoria poporului român să fie batjocorită cu „basne” și minciuni. Celor care au înnegrit viața trecută a poporului român, prin scrierile lor, Miron Costin le adresează aspră dojană, zicînd că operele lor „nu letopisețe, ce ocări sînt... De aceste basne să dea seama ei și de această ocară. Nici este șagă a scrie ocară veșnică unui neam, că scri-soarea este un lucru veșnic. Cînd ocărăsc într-o zi pe cineva, este greu a răbda; dară în veci?”... „Eu voi da seama de ale mele cîte scriu”. Convins că istoria „ne învață, cu cele trecute vremi să pricepem cele viitoare”,

Miron Costin muștră și pe domni și pe boieri, ca de pildă pe Vasile Lupu și frații lui, dedați la risipă și desmăț.

A fost Miron Costin logofătul și cronicarul o minte luminată și un suflet înflăcărat. A rivnit toată viața să facă Moldova cît mai liberă și mai prosperă. Și a căzut victimă intrigilor lui Iordache Ruset vistierul. Vodă Constantin Cantemir după ce l-a ucis fratele, bănuind de complot, l-a smuls și pe dînsul de lingă sicriul soției, înainte de a o îngropa și, într-o rece și tragică zi de iarnă, în 1691, l-au ucis slujitorii domniei în marginea orașului Roman. „...Zisu-i-au slujitorii... să fugă, că nu-l departe, în Neamț, iară el n-au primit, știindu-se drept... Și mult s-au rugat lui Maeri să-l ducă pînă la Iași, iar Maeri, ca un om rău și de nimic, nu l-au fost milă de sufletul stăpinu-său. Și s-au grăbit de l-au omorît. Că de l-ar fi dus la Iași, poate s-ar fi îndreptat și n-ar fi pierit... Cantemir vodă după aceea mult s-au căit ce au făcut. Și de multe ori plîngea între toată boierimea și blăstăma pe cine l-au îndemnat de au grăbit de l-au tăiat...” Așa povestește cronicarul Neculce năprasnica moarte a înaintașului său. În vorba lui geme multă jale și mare părere de rău se află închisă. Este și a noastră durere și va fi, în veci.

Din inima lui Miron Costin au fișnit lumini ce-au străbătut veacurile, încălzînd, totdeauna, cu vorba lui înflăcărată și înțeleaptă, inima poporului în ocaziunile de grea cumpănă. În lupta cu întunericul și ura, Costin a căzut, în pragul bătrîneții. Cumplitele vremi l-au doborît, dar „biruit-au gîndul”...

LE PE ARGEȘ

urmă s-au pus bazele
ești, de unde Argeșul a
ngul secolelor o părți-
stare pentru cîmpiile tă-
i acum milioane de ki-
care vor aduce energie,
ribuind la ridicarea Ro-

podgoriile de pe ținuturile arge-
șene vor înflori și vor da roade
mai bune, cîmpiile vor fi mai mă-
noase, belșugul va surîde din plin
în casele harnicilor țărani.

Prin punerea Hidrocentralei de pe
Argeș în funcțiune a fost atins un
nou obiectiv de mare importanță. Ea
dovedește capacitatea creatoare
a poporului nostru care, sub con-
ducerea partidului, muncește cu în-
sufletire pentru înflorirea patriei
sale, așa cum spune cîntecul po-
pular :

„Argeș apă cristalină,
Saltă cîntec de turbină.
Țara să ne-o faci grădină
Cu flori mîndre de lumină“.

Și nu numai Argeșul și Bistrița.
Nu numai Lotrul și Dunărea, unde
constructorii își înzecesc acum pu-
terile. Numeroase izvoare de bogăție
și lumină din țara noastră vor fi puse
în slujba omului pentru binele și fe-
ricirea lui. Toate prin grija parti-
dului, prin munca plină de entu-
ziasm a poporului.

ȘERBAN NEDELICU

ULUI

iste pe noi culmi de ci-
ogres, spunea tovarășul
esși cu prilejul inau-
i lumină și energie
n Albă Argeșului peste
te cîmpii. Ele vor pune
oi uzine și fabrici, vor
sate ajutîndu-le să-și
să se apropie de pro-
Cu apa din acest
r vor fi irigate peste
are. Astfel, livezile și

geniul poetic al poporului român

(Urmare din pag. 1)

nante s-au desprins de masele populare și au ajuns, după
păreră istoricilor probabil destul de tîrziu, să-și creeze o
literatură în care au dat o anumită orientare elementelor
pe care le moșteneau din tradiția populară și la care au
adăugat împrumuturi din literatura claselor dominante
ale popoarelor vecine. Literatura populară a continuat să
fie tot timpul, pînă în zilele noastre, poezia oamenilor mun-
citori de la sate și de la orașe și apoi și a cărturarilor
care au rămas strîns legați de viața și năzuințele po-
porului.

S-a spus multă vreme, de către unii folcloriști, că numai
satele au păstrat poezia populară. S-a constatat însă și lu-
crul este evident, că majoritatea orașelor noastre, chiar
și Bucureștii, au avut și au încă foarte multă poezie orală.
Orașele au avut pînă de curînd buni deținători de cîntece
bătrînești de la care s-au cules frumoase piese epice, au
avut și încă mai au cîntece lirice, au avut și au păstrat o
parte din cîntecele de lume și numeroase obiceiuri tradi-
ționale, apoi legende, basme, snoave.

Literatura populară, poezia orală este strîns legată de
viața oamenilor. În ea găsim în forme proprii oricărei
creații literare, date prețioase despre modul lor de trai,
concepțiile lor despre lume, găsim, formulate artistic,
gîndurile, idealurile lor.

Formulate artistic, aceste gînduri oglindesc secolele de
frămîntări în cursul cărora s-a născut profunda înțelegere
a poporului nostru, s-a cristalizat omenia românească,
s-au creat alături de Miorița atîtea nestemate frumuseți
ale geniului poetic al poporului român.

Dintre acestea o singură pildă, un cîntec haiducesc cules
din folclorul Țării Oașului.

— Crede-mi codrule și mie,
C-am fost prunc de omenie,
Prea mult rău mi s-a dat mie
Cînd s-o-mpărșit necazu
Eram la cîmp la lucru.

Tăt gîndesc cum s-o-mpărșit
Că prea mult mi s-a init.
Atîta mi s-o init
Că șohan m-au osîndit,
De frică trebuie să-l port
Că vezi codrule, nu pot.

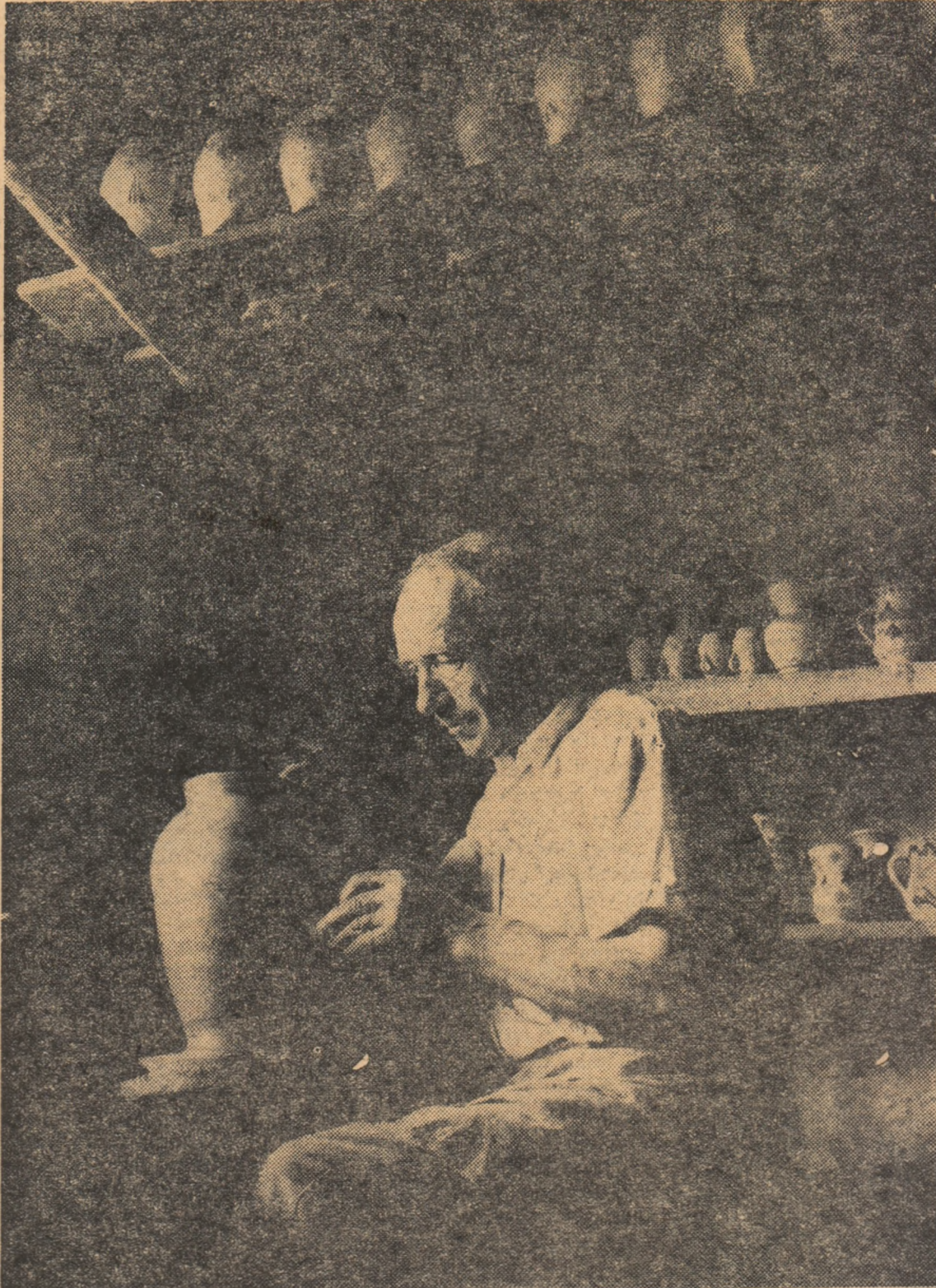
Văzînd că nu-l pot purta
Prindu-mi ochii a lăcrima,
Grea pedeapsă-i aiasta.
Osînditu-am a ba ?

— Codrule m-au osîndit,
Pă nime n-am necăjit.
De-am văzut om supărat,
De-am putut l-am ajutat,
Cu graiul l-am mîngîiat,
De nu, am mers și l-am lăsat.
De n-am putut bine-a face
Dusu-m-am și i-am dat pace.

De necazuri necăjesc
Și prin codru pribegesc.
La frunză mă jeluiesc,
La frunza cea de pă munți,
Că n-am oameni cunoscuți ;
Numa frunza și codru,
Care-i pă tăt pămîntu ;
Numa frunza și iarba,
Care-i pă tătă lumea
Și-o biată păsărea
Mîngîie inima mea.

La uită-te acuma la mina lui, făcută
Pe flaut, pe cimpoi și alăută.
E-o floare. Viră-ți fața în ea și ai să bei
Mireasmă, amintire și vis din palma ei.

TUDOR ARGHEZI

VORBE DIN POPOR ȘI TÎLCURILE LOR

„DE-A BERBELEACUL...“

Este sigur că, între expresiile care
cunosc, atît în graiul viu, cît și în
textele scriitorilor noștri, o largă cir-
culație, trebuie socotită și aceea așe-
zată în fruntea rîndurilor de față.

Ceea ce îi asigură trecerea de care
se bucură se află în calitățile ei to-
tale : atît din punctul de vedere al
conținutului, cît și sub raportul efec-
tului produs de sunetele cuvîntului
berbeleacul, expresia are o remarca-
bilă forță sugestivă, nuanțată une-
ori ironic, izbutînd a reda imaginea
vie a unui lucru sau a unei ființe
rostogolite în mișcări iuși.

Sugestivitatea „vorbei“ capătă un
spor sensibil prin caracterul onoma-
topaic al sunetelor din prima jumă-
tate a cuvîntului de bază care intră
în componența expresiei (berbeleacul).

Spuneam că expresia a pătruns
adînc în vorbirea curentă (cine, în
adevăr, n-a întrebuițat-o ?) și, deo-

potrivă, cum era și firesc, ea apare
în multe dintre paginile literaturii
noastre — și cu sensul propriu și cu
cel figurat.

Într-unul din textele publicate de
folcloristul Tudor Pamfile, se află
chiar descrisă trînta de-a berbeleacul.

Am întîlnit expresia în poezia lui
M. Beniuc : „Chiuind, privește-n
vale / Și s-ar da de-a berbeleacul“.

Cu același sens propriu poate fi
întîlnită plastica expresie în mai
multe pagini ale creației poetice ar-
gheziene. Iat-o în aceste stihuri din
Țara piticilor : „Unora le vine pla-
cul / Să se dea de-a berbeleacul“.

Cît privește proveniența expresiei,
ea — așa cum menționau autorii Dic-
ționarului Academiei, de sub redac-
ția lui Sextil Pușcariu — trebuie
pusă în legătură cu modificarea glu-
meață a cuvîntului berbec (e).

N. MIHĂESCU

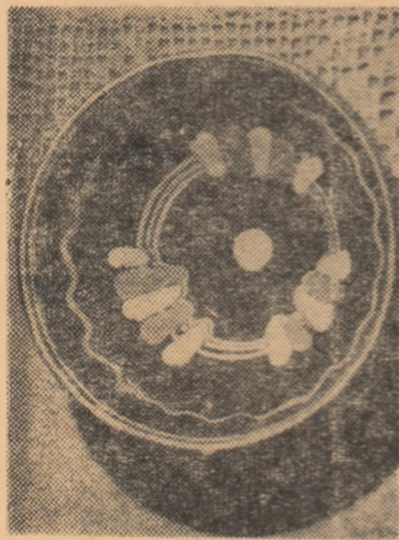
NESTINSA ENERGIE SOLARĂ

De Soare ne despart aproape 150 milioane km. De aceea îl vedem ca un mic disc strălucitor când, de fapt, el reprezintă o sferă uriașă cu o masă de 3 334 000 de ori mai mare decât masa Pământului. Soarele este alcătuit din gaze înfierbîntate. Energia (luminoasă, calorică) iradiată de Soare este uriașă.

Soarele este totul pentru planeta noastră. Fără el viața nu ar fi putut apărea și nu s-ar fi putut dezvolta.

Care este, în linii generale, influența Soarelui asupra Pământului?

În raport cu înclinația razelor solare față de suprafața Pământului, diferitele regiuni ale pământului se încălzesc diferit. În regiunile ecuatoriale, unde razele solare cad aproape perpendicular, încălzirea este cea mai puternică, în timp ce în regiunile polare — este cea mai slabă. Încălzirea inegală a diferitelor regiuni ale suprafeței Pământului este cauza pentru care aerul se află într-o continuă mișcare. Mase uriașe de aer se deplasează din regiunile mai reci spre cele mai calde, iar ca urmare apare circulația generală a atmosferei pămîntești. Fără ea regiunile ecuatoriale ar fi insuportabil de calde, iar cele polare — insuportabil de reci. Circulația atmosferei transportă umezeala de la oceane spre continente. Ea împrășteie fumul din uzine și fabrici, care alt-

minteri ar rămîne deasupra așezărilor, înăbușind oamenii.

Activitatea Soarelui se reflectă și asupra modificărilor climatei pe Pământ. În ultimul timp oamenii de știință sînt tot mai mult de părere că prevederile de lungă durată cu privire la modificările climatice și condițiile meteorologice sînt imposibile, dacă nu se ține seama de activitatea Soarelui.

O dată cu creșterea activității solare se intensifică și oscilațiile din scoarța Pământului (fenomene seismice, cutremure de pământ). Numărul cutremurelor de pământ variază în diferiți ani în raport cu schimbarea numărului petelor solare în decursul ciclului de 11 ani. Dar să revenim, pe scurt, asupra petelor solare și a ciclului de 11 ani sau a perioadei unice-nale cum i se mai zice. Un element caracteristic al activității solare îl reprezintă așa-numitele pete solare, a căror cantitate diferă în diferiți ani. În unii ani, denumiți perioada de maximum, ele sînt mai numeroase, în timp ce în alți ani — perioada de minimum — sînt mai puține. Perioadele de minimum și de maximum ale petelor solare se repetă în medie la fiecare 11 ani și jumătate. De aici și denumirea de ciclul de 11 ani. În epoca de maximum (cînd petele sînt mai numeroase) nu numai că cutremurele de pământ sînt mai dese, dar și activitatea vulcanică este sporită. S-a observat că, la o activitate solară sporită, are loc o scădere a vitezei de rotație a Pământului. La schimbări brusce ale acestei viteze se observă o activitate seismică și vulcanică sporită a Pământului.

În legătură cu activitatea Soarelui, s-a stabilit că și unele insecte dăunătoare (lăcustele și altele) se înmulțesc în unii ani atît de mult, încît pricinuesc pagube uriașe agriculturii. Acum se știe că această înmulțire masivă este în legătură nu numai cu ciclul de 11 ani, ci și cu ciclul de 22 de ani. Cu alte cuvinte, înmulțirea masivă a acestor insecte dăunătoare se modifică ciclic, ca și activitatea Soarelui.

Oamenii de știință fac, în continuare, cercetări asupra influenței pe care o exercită pe Pământ diferitele activități din Soare. Aceste cercetări vor permite ca, pe viitor, să se elaboreze prognoze mai precise ale diferitelor fenomene pe Pământ, care sînt de o mare importanță în viața actuală a omenirii.

ÎN INIMA AMAZONIEI

Amazonia, imensa regiune prin care își poartă apele și din care își culege afluenții Amazonul, unul dintre cele mai mari fluvii ale lumii, alcătuiește o lume cu totul aparte, în mare măsură încă necunoscută. Ea ocupă părți însemnate din răsăritul statului Peru, sudul Venezuelei și apusul și centrul Braziliei, însumînd o suprafață de peste 2 milioane de km².

Oamenii locurilor, indienii de pe Amazon, trăiesc și acum așa cum viețuiau cu sute de ani în urmă, în epoca explorării de către primii descoperitori europeni ai

urmă își fac podoabe și confecționează diverse unelte uzuale mărunte).

Peștele, adevărata lor bază alimentară, și-l procură cu ajutorul sulitei, plasei, arcului și minciocului, ca și prin otrăvirea apelor cu substanțe vegetale toxice. De altfel, indienii de pe Amazon și-au însușit deosebit de importante cunoștințe toxicologice. Dintr-o plantă numită Curara, ei extrag o otrăvă puternică cu care ung virfurile săgeților. O primejdioasă armă a lor este Sarbacana, un tub de lemn, prin care suflă săgeți cu virful foarte ascuțit.

Cu toate că majoritatea acestor indieni încă nu au noțiunea domesticirii animalelor, ei știu să-și facă rezerve alimentare din animale vii pe care o dată capturate în capcanele din pădure, le țin în viață, în mici și veritabile parcuri zoologice îngrădite cu nuiele.

Triburile, alcătuite din obști gentilice, duc o gospodărie comună. Pe micile lor fișii de pământ ei cultivă porumb, manioc, bătă, tutun, uneori bumbac și cîteva dintre leguminoase.

În cele mai multe triburi locale se păstrează tradiția locuinței comune. O întreagă obște locuiește într-o singură casă, rotundă sau dreptunghiulară, de mari dimensiuni, ai cărei pereți, alcătuiți din rogojini împletite, sînt sprijiniți de stâlpi de lemn. Arareori pereții sînt spoiți cu lut. În cadrul casei comune, fiecare pereche de localnici își are viața sa proprie.

Toate produsele agricole sau rezultate din pescuit ori vînătoare se împart între membrii obștei, iar locurile de pescuit și vînat constituie o proprietate a tribului. Ducînd o viață atît de grea, creația artistică a acestor populații a rămas săracă. Vopsirea trupului în culori țipătoare cu sucuri vegetale, folosirea podoabelor din scoici și pietricele, cîteva dansuri executate în sunetul unor instrumente rudimentare — iată toată creația artistică a băștinașilor de pe Amazon.

Cu toate acestea, ei au descoperit unele lucruri care mai apoi au fost preluate de europeni. Este vorba de procedeul detoxicării rădăcinii de manioc (aliment răs-pîndit mai apoi în cele două Americi), de utilizarea unor otrăvuri vegetale ca medicamente în anumite boli, de descoperirea însușirilor curative ale cojii arbustului de chinină și altele.

D. TODERICIU

Vîntor indian din jungla Amazonului.

pămînturilor lumii noi. Ei duc o viață a cărei desfășurare este în cea mai mare parte influențată de condițiile naturale neprielnice: locuri umede, mlăștinoase, lipsite de comunicații pe uscat, pline la tot pasul de nenumerate primejdii (în apă peștii carnivori-piranha și reptile; în junglă, fiarele sălbatice — mari și mici — mamifere sau reptile).

Triburile, nenumeratele triburi în care este împărțită populația băștinașă a Amazoniei, duc în general o viață stabilă, ocupîndu-se cu agricultura — pe care o practică după defrișarea pădurii, cu ajutorul focului — cu pescuitul și cu mica vînătoare.

Aflîndu-se și astăzi în stadiul orînduirii primitive, folosind încă topoare de piatră șlefuită (pe alocuri principal obiect de schimb comercial între triburi), indienii de pe Amazon mai utilizează ca materiale lemnul, osul, coaja dură a unor fructe de pădure și scoicile (din sideful acestora din

ACORDAREA UNEI INDEMNIZAȚII DE 1000 LEI MAMELOR PENTRU FIECARE COPIL NĂSCUT ÎNCEPÎND DE LA CEL DE AL TREILEA COPIL

Recent a fost publicat Decretul privind acordarea unei indemnizații de 1000 lei mamei care vor naște, cu începere de la 1 ianuarie 1967, cel de-al treilea copil și următorii.

Decretul se înscrie în contextul celorlalte măsuri legislative luate de statul nostru în scopul sprijinirii familiilor cu copii și stimulării natalității.

Această indemnizație, care nu este impozabilă, se acordă tuturor mamelor care au născut al treilea copil, sau următorii fără a se face nici o restricție în raport cu veniturile familiei, de starea civilă a mamei, adică dacă este căsătorită, văduvă, divorțată sau necăsătorită.

Indemnizația se acordă și salariaților (angajaților) și femeilor din cooperativele agricole de producție, femeilor casnice etc.

Acordarea indemnizației nu este condiționată nici de cerința ca la data solicitării ei

copiul născuți anterior să se afle în viață sau să fie în întreținerea mamei.

În caz de nașteri de gemeni sau mai mulți copii se acordă câte 1000 lei pentru fiecare copil.

Pentru a se obține indemnizația cuvenită, mamele trebuie să se prezinte la oficiul de stare civilă a sfatului popular în raza căruia își are domiciliul stabil.

Plata indemnizației se face prin sfaturile populare comunale, orășenești și ale raioanelor de oraș, personal mamei.

În cazul cînd mama nu se poate deplasa, casierul va merge la domiciliul ei sau i se va expedea suma cuvenită prin mandat poștal.

CE SĂ CITIM

PASAGERI ÎN NOAPTE

MARIA ARSENE

(Editura pentru literatură)

Pasageri în noapte, ultima carte a lui (Arthur) Maria Arsenie — curajosul publicist și scriitor antifascist care încă cu patruzeci de ani în urmă a început să militeze pe baricadele stîngii celei mai înaintate — marchează un serios progres în cariera sa de prozator.

Alcătuită dintr-o suită de povestiri, legate între ele printr-un pretext serios, cartea aceasta — cum o arată poetul și eseistul Miron Radu Paraschivescu în caldă și substanțială sa prefață — confirmă calitățile cunoscute ale scriiturii lui M. Arsenie: capacitatea de a crea atmosfera specifică a mahalalei bucureștene, de a utiliza, inobilîndu-l, argoul etc. Denotă, de asemenea, alte frumoase însușiri, nevănuite pînă acum, care țin de fericita convertire în literatură a procedeelor cinematografice.

Povestirile oglindesc medii dintre cele mai variate, istorisesc drame omenești, cu atît mai impresionante cu cît autorul nu lasă nici o clipă impresia că le-ar fi născocit, ci face parcă tot ce-i stă în putință să ne demonstreze că le-a descoperit și s-a străduit să le afle cauzele, să reconstituie desfășurarea lor.

EUGEN LUCA

UN DAR este o BUCURIE atît pentru cel care primește, cît și pentru cel care oferă.

DARUL PREFERAT îl puteți alege la MAGAZINELE COOPERATIVEI DE CONSUM din localitatea dumneavoastră.

3241 A

Optimizat

FABRICA DE APARATURĂ DE LABORATOR, TERMOMETRE ȘI DENSIMETRE
BUCUREȘTI Str. Lt. Col. Papazoglu Nr. 34

raionul T. Vladimirescu

produce și livrează fără repartitie pe bază de comandă fermă orice cantitate de TERMOMETRE, DENSIMETRE și APARATURĂ DE LABORATOR

Doritorii se vor adresa la sediul întreprinderii.

UMC
Cugir

PRODUCE și LIVREAZĂ pe bază de repartitie și contracte

— Mașina de cusut RODICA —

— Se livrează în valize fiind transportabile în diferite deplasări

REUMATICI ȘI SUFERINZI DE DURERI ARTICULARE, APLICAȚI PE LOCUL DUREOS „COMPRESA TERMOGENĂ”, CARE ALINĂ DURERILE DE MIJLOC, SCIATICĂ ȘI LUMBAGO, PRIN ACȚIUNEA REVULSIVĂ ȘI C. DURĂ PROFUNDĂ PE CARE O PROVOACĂ.

RESPECTAȚI MODUL DE INTREBUIȚARE. UN PACHET COSTĂ 5,40 LEI. DE VÎNZARE LA FARMACII, DROGHERII ȘI PUNCTE FARMACEUTICE DIN ȚARĂ.

5035 A

CRESCATORI DE ANIMALE!

Vă puteți spori veniturile livrînd statului porci și tineret bovin pe bază de contract.

Pentru tineretul bovin predat, statul plătește — în raport de greutate și calitate —, de la 7,50 lei per kg. viu pînă la 9,80 lei per kg. viu.

Pentru tineretul bovin predat în perioada 1 ianuarie — 30 aprilie la calitatea I și a II-a se acordă un spor de 0,50 lei per kg. viu, peste prețurile arătate mai sus.

★

Porcii predați la greutatea vie de 90—115 kg. inclusiv se plătesc cu 9 lei per kg., cei predați la greutatea de peste 115 kg viu cu 9,50 lei/kg., iar pentru porcii „de grăsime” în greutate de peste 130 kg. viu se plătește un spor de preț de 1,50 lei/kg. viu, peste prețul de 9,50 lei/kg. viu.

Pentru porcii contractați și predați la greutatea de 90 kg. viu și peste această greutate în perioada 1 martie—30 iunie, se acordă 1 leu/kg. viu peste prețurile de mai sus.

În afara prețurilor arătate, membrii cooperativelor agricole de producție și producătorii cu gospodărie individuală care livrează porci pe bază de contract, pot cumpăra prin unitățile cooperativei de consum la preț de stat, cite 3 kg. porumb pentru fiecare kg. porc viu livrat.

★

La încheierea contractelor de porci și de tineret bovin, producătorii pot primi avansuri fără dobîndă egale cu pînă la 45 la sută din valoarea animalelor contractate.

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Încheie cu membrii cooperativelor agricole de producție

ASIGURĂRI FACULTATIVE PAUȘALE,

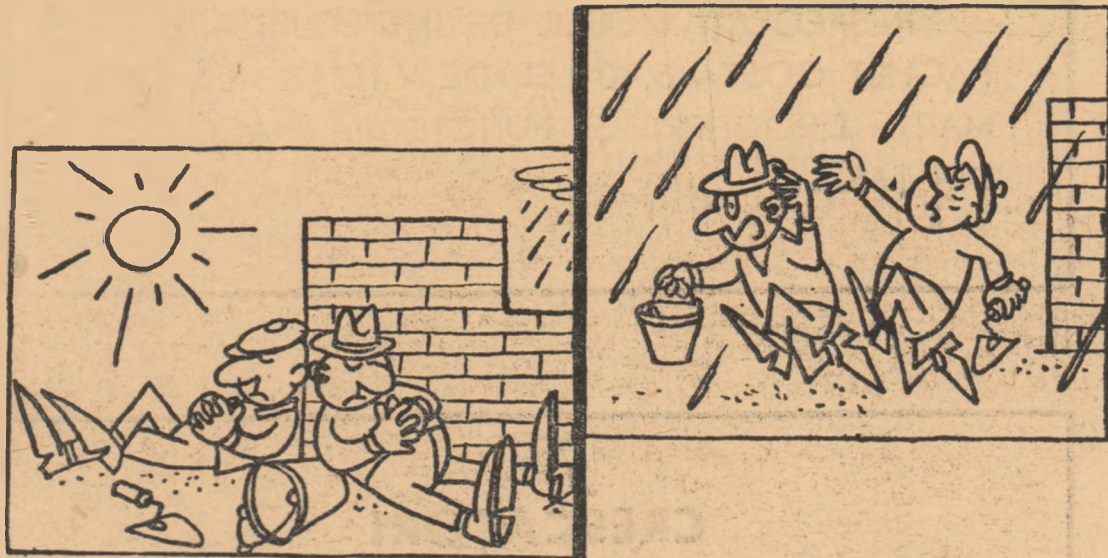
care prezintă numeroase avantaje. Printr-un singur contract de asigurare și în schimbul plății unei prime convenabile, se asigură una din speciile de animale, bunurile din gospodărie, precum și asigurații pentru cazurile de accidente.

Pentru informații suplimentare și încheierea de asigurări, adresați-vă agenților de asigurare, responsabililor cu munca ADAS sau direct inspectoratelor ADAS.

drept la țintă

Terminarea clădirii căminului cultural din comuna Stolnici-Costești, este amintată din an în an...

— În condițiile astea nu mai putem continua lucrul...

brigada întrebă... cine răspunde?

Duminică dimineață brigada științifică era gata de plecare din Medgidia. Direcția — comuna Grădina. Întrebările veniseră din timp la raion așa că printre membrii brigăzii domnea satisfacția că au avut posibilitatea să conceapă niște răspunsuri mai consistente. O singură întrebare îi pusese însă în incurcătură: „Ce legătură e între facerea lumii și activitatea culturală din comuna noastră?”

Oricum una e să știi din vreme ce doresc oamenii de la tine și alta să primești chestionarul în ultima clipă, sau chiar să pleci în necunoscut.

Microbuzul își încălzea motorul când factorul (ăla special, cu bicicletă) sosi gîfîind cu o telegramă din Grădina.

— Na că i-am deocheat! exclamă responsabilul cu propaganda contra superstițiilor. Ne-au mai trimis vreo întrebare.

În telegramă scrie: „Veniți cu tov. Lăcătuș Stop”. Tot drumul s-au făcut fel de fel de presupuneri.

— De care tovarăș Lăcătuș o fi vorba? Poate el ar fi știut să ne dea răspunsul la întrebarea cu pricina.

— Poate Mihai Lăcătuș de la financiară.
— Mai cunosc un ardelean Lakatoș, transferat la noi de cîteva luni. Dar nu văd legătura între el și brigadă.
La Grădina în fața căminului i-a întîmpinat un bătrîn.

— Ați găsit răspunsul la întrebarea cu facerea lumii?
— ?!

— Iacă, de data asta brigada întrebă și noi o să răspundem. La noi șase zile căminul activează iar a șaptea, duminică, e odihnă că așa-i vrerea domnului.

— Cum vrerea domnului? Nu prea ești la curent cu știința, moșule!

— Așa vrea domnul director al căminului cultural... Dar despre cine credeți dv.?

De care tovarăș lăcătuș era vorba n-au mai întrebat membrii brigăzii științifice din Medgidia. S-au lămurit cînd au văzut lacătul de pe ușa căminului cultural.

sistem simplu

Nu înțeleg de ce Dănuț Nedeclescu este persecutat. Poate crede careva că-mi este prieten sau că-mi place buchetul vinului din Pantelimonu de Sus, unde Nedeclescu este director de cămin? Ei bine, aflați că n-am decît dușmani iar băutura mea preferată este untura de pește. Totuși vreau ca dreptatea să triumfe și să i se dea lui Dănuț Nedeclescu o primă specială. Pentru ce? Păi cămin ca cel din Pantelimonu mai rar! Se îngrijește directorul de el ca de propria lui casă. Unde mai pui că face și economii. Nu mai are nevoie de îngrijitoare și cu toate acestea în cămin domnește curățenia în permanență. Sistemul e simplu: ține ușa închisă, nu intră nimeni, nu murdărește nimeni podeaua, nu trebuie măturat, face economii în schemă... Trebuie să i se dea o primă specială sau cel puțin o sancțiune obișnuită.

(După o corespondență de la Dragoș Virgil)

Desene de T. PALL

30 noiembrie a.c., la bufetul din comuna bănațeană Cărpiniș.

- Bună ziua.
- 'Mnă ziua.
- Ce-aveți de mâncare?
- Numai ce se vede.
- Pe un carton pus la vedere în galantar, scrie: cîrnați de porc și mici.
- Cîrnații sînt la tigaie sau la grătar?
- La laborator.
- Nu-nțeleg.
- Sînt la laboratorul din Timișoara al U.R.C.C., care a uitat să ne aprovizioneze.
- Poate aveți mici?
- Nici.
- Atunci?
- Conserve de pește și salam.
- Dați-mi 150 de grame.

- N-avem decît bucățica asta: 125 de grame.
- Fie.
- Dar fără piine.
- Fă-mi o mămăligă.
- Nu ținem. Laboratorul... Pe galantar, e un borcan cu o etichetă mare, soioasă, care ascunde conținutul.
- În borcan, ce aveți?
- Loz în plic. Vă putem servi. Merge și fără piine.
- Merge dar cu foamea ce fac?
- Trageți un loz cîștigător de 50 lei, cumpărați un bilet de tren pînă la Timișoara și acolo mîncăți în lege la un restaurant. Încercați. Am avut clienți care mi-au mulțumit.
- De felul meu, sînt om norocos. Așa îmi spun prietenii. Toți mă cheamă cînd vor să

joace la loz în plic. Eu trag lozurile necîștigătoare, iar lor le rămîn celelalte. Am mină de aur!
Cer borcanul trag un bilet. Nimic. Mai trag unul (pentru felul doi). Tot nimic.
— Nu mai serviți?
— Mulțumesc m-am săturat.
— Vedeți? Nimeni nu pleacă de la noi nesatisfăcut.
Și cînd te gîndești că m-a costat doar 6 lei. Așa prînz mai zic și eu. Ieftin și pe săturate. Grație specialiștilor de la laborator. În locul U.R.C.C.-ului, aș da în cinstea lor o masă. Bineînțeles, după propria lor rețetă.

N. CULCEA

meniul... prea fix

Zilele trecute am primit o scrisoare de la familia Dahenten din comuna Șura Mică. Printre altele scria: „Vino negresit să-ți petreci cîteva zile de concediu la noi”.

Ideea era atrăgătoare. Peisajul minunat din împrejurimile Sibiului mi-a plăcut dintotdeauna. Aer curat este. Mîncare bună o să fie; doar o cunoșteam pe gazdă ca o bună gospodină.

Și iată-mă la Șura Mică. M-am instalat confortabil și, așa cum prevăzusem, aerul mi-a făcut o cumplită poftă de mâncare. Așteptam ora mesei cu o nerăbdare demnă de așa o cauză. În sfîrșit a sosit și Maria Dahenten cerîndu-și scuze pentru întîrziere. Mi-a explicat că de cînd e bibliotecară și-a mai schimbat din obiceiuri dat fiind complexitatea sarcinilor care o reclamă.

Am mâncat excelent. O delicioasă supă cu găluște și un papricaș gustos. Mă și gîndeam că dacă o să mînc nînc așa toate zilele cit stau aici, va trebui să-mi dau hainele la lărgit.

A doua zi am mâncat bine. Aceeași supă cu găluște și un papricaș care, deși era tot cel de ieri nu mi s-a mai părut la fel de gustos.

A treia zi prînzul a fost buniceț. Supă cu găluște și papricașul respectiv. Parcă n-am mai mâncat cu poftă, dar cu toate astea am mai cerut și supă și papricaș încă o dată și încă o dată pînă cînd gazda mi-a spus zîmbind puțin incurcată că a ajuns la fundul oalei. Eram fericit.

În ziua următoare eram dornic de o ciorbă, de o friptură sau măcar de un ciolan pe fasole. A apărut și castronul. Aburînd. M-am așezat la masă: supă cu găluște. Am privit-o pe gazdă și am murmurat topit: „papricaș?”

— Sigur, îți aduc imediat papricașul.

— Dar altceva nu se poate? Puțină brînză sau poate niște salam de... Sibiu.

Soțul a înțeles și mi-a explicat că e o deformație profesională pe care a căpătat-o Maria de cînd e bibliotecară.

— Bine, am întrebat-o, dar n-ai în bibliotecă nici o carte de bucate?

— Mofturos mai ești. Ce m-aș face dacă și cititorii ar fi ca tine? Lor le servesc de trei luni numai recenzii și cite-o seară literară. Și ei înghit!

În viitor, dacă mă mai invită vreo bibliotecară la masă, voi avea prevederea să consult mai întîi registrul de activitate al bibliotecii.

VL. PANA

cum se fabrică un Fiat

Lucru complicat, dom'le! Treabă pe care-o face ditamai uzina! Piese forjate, piese turnate, sirme, tinichele, toate astea sudate și asamblate în așa fel încît să dea naștere la ceva care umblă.

Ei, să-i fi spus chestia asta, cu cîva timp în urmă, lui Anghel Popa din Vișina-Argeș, te-ar fi combătut tare: „Nu-i obligatoriu să termini cu învrteala. Ba e mai convenabil să începi cu ea!”

Și iată cum a făcut el. Omul era contabil și casier la cooperativa de credit din comună. Să presupunem că a venit la el nea Niță Ciofilic, să ceară cu împrumut niște bani. A făcut omul cerere. „Să vedem dac-a aprobat-o consiliul cooperativei, nea Niță”, zice Popa. Consiliul o aprobă, dar...

— Ce-au aștia din consiliu cu matala, nea Ciofilic? N-au aprobat...

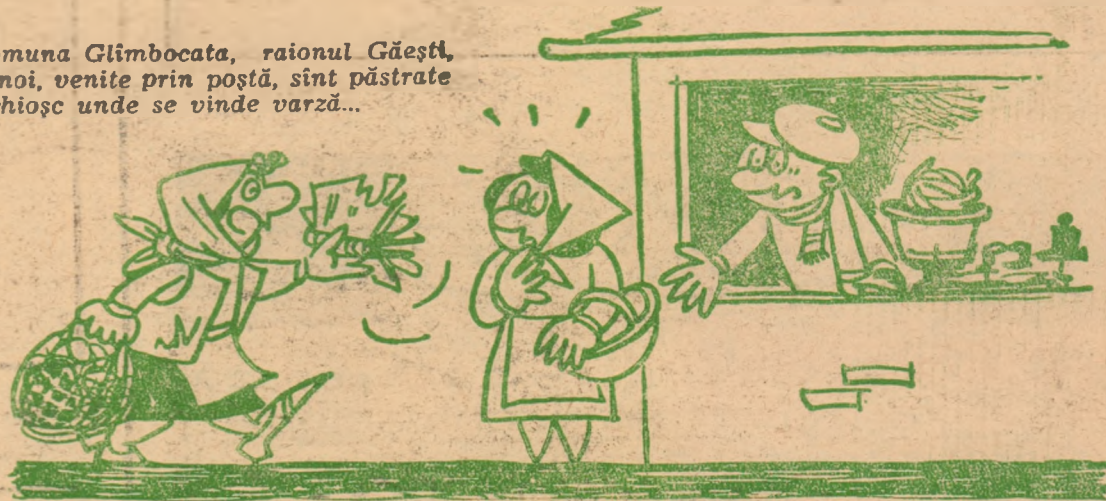
Și Anghel ce făcea? E aprobată cererea lui nea Niță? Este! Fișă analitică i-am făcut? I-am făcut! Bani i i-am dat? Da adică... de ce? La mine-n buzunar stau prost?

Asta a-nsemnat volanul și-o roată de la Fiat. A venit să ceară împrumut și nenea Ion Măcăduță. Din aștia trebuia să pună nea Popa faruri și parbriz plus canapele... Omul se și vede „călare” pe Fiat... Ba, în gînd, chiar mergea cu 80—90 la oră. Controlul de la U.R.C.C.-Găești nu-i stătea în cale. Oamenii au „controlat”, n-au găsit nimic suspect.

Tocmai „prinsese” nea Popa 100 la oră... cînd și-a amintit că n-are frîne! Și nici măcar carnet de conducere! Știi unde s-a oprit? Direct... la miliția raională! Asta s-a-ntimplat cu adevărat. Nu numai în gînd. Tovarășii de-acî l-au trimis la tribunal, pentru revizie. Aci, s-a ajuns la concluzia că nea Anghel trebuie să-și revizuiască radical concepția despre avutul obțesc. Și i s-a dat... timp de gîndire. Nu, nu la cald, să nu i se-nfierbînte cumva capul!

GH. BLAJ

În comuna Glimbocata, raionul Găești, cărțile noi, venite prin poștă, sînt păstrate la un chioșc unde se vinde varză...

— Tovarășe, în loc de varză mi-ați dat o carte!
— Scuzați-mă... Au ajuns să semene atît de mult...

PE SĂTURATE